

МИНИСТЕРСТВО НАУКИ И ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ
Федеральное государственное автономное образовательное учреждение
высшего образования
"Казанский (Приволжский) федеральный университет"
Факультет филологии и истории

УТВЕРЖДАЮ
Проректор по образовательной деятельности КФУ
Проф. Д.А. Таюрский

» _____ 20__ г.

подписано электронно-цифровой подписью

Программа дисциплины
Сопоставительная фразеология Б1.В.ДВ.10

Направление подготовки: 44.03.05 - Педагогическое образование (с двумя профилями подготовки)

Профиль подготовки: Родной язык и литература, иностранный язык

Квалификация выпускника: бакалавр

Форма обучения: очное

Язык обучения: русский

Автор(ы):

Камаева Р.Б.

Рецензент(ы):

Галлямов Ф.Г.

СОГЛАСОВАНО:

Заведующий(ая) кафедрой: Даутов Г. Ф.

Протокол заседания кафедры No ___ от "___" _____ 201__ г

Учебно-методическая комиссия Елабужского института КФУ (Факультет филологии и истории):

Протокол заседания УМК No ___ от "___" _____ 201__ г

Регистрационный No 1016075419

Казань
2019

Содержание

1. Цели освоения дисциплины
2. Место дисциплины в структуре основной образовательной программы
3. Компетенции обучающегося, формируемые в результате освоения дисциплины /модуля
4. Структура и содержание дисциплины/ модуля
5. Образовательные технологии, включая интерактивные формы обучения
6. Оценочные средства для текущего контроля успеваемости, промежуточной аттестации по итогам освоения дисциплины и учебно-методическое обеспечение самостоятельной работы студентов
7. Литература
8. Интернет-ресурсы
9. Материально-техническое обеспечение дисциплины/модуля согласно утвержденному учебному плану

Программу дисциплины разработал(а)(и) доцент, к.н. (доцент) Камаева Р.Б. Кафедра татарской филологии Факультет филологии и истории

1. Цели освоения дисциплины

-формирование у обучающихся умения анализировать, оценивать и сопоставлять языковые и художественные явления.

2. Место дисциплины в структуре основной образовательной программы высшего профессионального образования

Данная учебная дисциплина включена в раздел "Б1.В.ДВ.10 Дисциплины (модули)" основной образовательной программы 44.03.05 Педагогическое образование (с двумя профилями подготовки) и относится к дисциплинам по выбору. Осваивается на 5 курсе, 10 семестр.

Для освоения дисциплины 'Сопоставительная фразеология' студенты используют знания, умения и навыки, сформированные в ходе изучения предметов 'Введение в языкознание', 'Родной язык', 'История родного языка', 'Стилистика', 'Практика устной и письменной речи'.

3. Компетенции обучающегося, формируемые в результате освоения дисциплины /модуля

В результате освоения дисциплины формируются следующие компетенции:

Шифр компетенции	Расшифровка приобретаемой компетенции
ПК-1 (профессиональные компетенции)	готовность реализовывать образовательные программы по учебным предметам в соответствии с требованиями образовательных стандартов
ПК-3 (профессиональные компетенции)	способность решать задачи воспитания и духовно-нравственного развития, обучающихся в учебной и внеучебной деятельности
ПК-4 (профессиональные компетенции)	способность использовать возможности образовательной среды для достижения личностных, метапредметных и предметных результатов обучения и обеспечения качества учебно-воспитательного процесса средствами преподаваемых учебных предметов

В результате освоения дисциплины студент:

1. должен знать:

- основные понятия сопоставительного языкознания;
- законы развития фонетического, морфологического, синтаксического и лексического строя тюркских языков;
- принцип словообразования в родственных языках;
- исторические данные о развитии татарского языка;
- методы и принципы изучения неродственных языков;
- основные теоретические разработки ученых, внесших вклад в развитие сравнительно-сопоставительного языкознания.

2. должен уметь:

- сопоставлять лингвистические явления и выявлять типологические сходства и различия татарского и английского языков;
- применять знания, полученные при изучении дисциплины в своей научно-исследовательской деятельности, при обучении данным языкам учащихся образовательных школ.

3. должен владеть:

- представлениями о культурно-исторической обусловленности языковых изменений, о методах сравнительного языкознания;
- практическими навыками теоретического комментирования основных явлений татарского и русского языков, их сопоставительной характеристики, анализа общих языковых явлений.

4. должен демонстрировать способность и готовность:

- готовность реализовывать образовательные программы по учебным предметам в соответствии с требованиями образовательных стандартов;
- способность решать задачи воспитания и духовно-нравственного развития, обучающихся в учебной и внеучебной деятельности;
- способность использовать возможности образовательной среды для достижения личностных, метапредметных и предметных результатов обучения и обеспечения качества учебно-воспитательного процесса средствами преподаваемых учебных предметов
- способность решать задачи воспитания и духовно-нравственного развития, обучающихся в учебной и внеучебной деятельности.

4. Структура и содержание дисциплины/ модуля

Общая трудоемкость дисциплины составляет 3 зачетных(ые) единиц(ы) 108 часа(ов).

Форма промежуточного контроля дисциплины: зачет в 10 семестре.

Суммарно по дисциплине можно получить 100 баллов, из них текущая работа оценивается в 50 баллов, итоговая форма контроля - в 50 баллов. Минимальное количество для допуска к зачету 28 баллов.

86 баллов и более - "отлично" (отл.);

71-85 баллов - "хорошо" (хор.);

55-70 баллов - "удовлетворительно" (удов.);

54 балла и менее - "неудовлетворительно" (неуд.).

4.1 Структура и содержание аудиторной работы по дисциплине/ модулю

Тематический план дисциплины/модуля

N	Раздел Дисциплины/ Модуля	Семестр	Неделя семестра	Виды и часы аудиторной работы, их трудоемкость (в часах)			Текущие формы контроля
				Лекции	Практические занятия	Лабораторные работы	
1.	Тема 1. Татар һәм рус телләренә чагыштырма-типология характеристика бирүнең фәнни нигезләре.	10		2	2	0	Устный опрос
2.	Тема 2. Чагыштырма фразеологиянең чагыштырма тел белеме белән бәйләнеше. Тәржемә мәсьәләләре.	10		4	6	0	Устный опрос

N	Раздел Дисциплины/ Модуля	Семестр	Неделя семестра	Виды и часы аудиторной работы, их трудоемкость (в часах)			Текущие формы контроля
				Лекции	Практические занятия	Лабораторные работы	
3.	Тема 3. Татар һәм рус фразеологизмнарның чагыштырып өйрәнү.	10		6	6	0	Письменная работа
4.	Тема 4. Татар телен чит тел буларак укытуда татар һәм рус фразеологизмнарның чагыштырып өйрәтү юллары.	10		4	6	0	Реферат
	Тема . Итоговая форма контроля	10		0	0	0	Зачет
	Итого			16	20	0	

4.2 Содержание дисциплины

Тема 1. Татар һәм рус телләренә чагыштырма-типологик характеристика бирүнең фәнни нигезләре.

лекционное занятие (2 часа(ов)):

Кереш. "Тип", "типология", "лингвистик типология", "лингводидактик" типология төшечәләре. Үзара бәйләнештәге телләргә чагыштырып өйрәнү тарихы. И.Гиганов, С.Хәлфин, И.Хәлфин, А.Троянский, М.Иванов, В.Радлов, К.Насыри, В.Богородицкий һ.б. галимнәрнең хезмәтләре. Татар һәм рус телләренә лингвистик һәм лингводидактик типологияләре. Универсальлар.

практическое занятие (2 часа(ов)):

Үзара бәйләнештәге телләргә чагыштырып өйрәнү тарихы. И.Гиганов, С.Хәлфин, И.Хәлфин, А.Троянский, М.Иванов, В.Радлов, К.Насыри, В.Богородицкий һ.б. галимнәрнең хезмәтләренә кыскача күзәтү ясау. Библиографик белешмә тозу.

Тема 2. Чагыштырма фразеологиянең чагыштырма тел белеме белән бәйләнеше.

Тәржемә мәсьәләләре.

лекционное занятие (4 часа(ов)):

Чагыштырма фразеологиянең чагыштырма тел белеме белән бәйләнеше, предметы, бурычлары, бүгенге көндә актуальге. Фразеологик берәмлекләргә чагыштырма аспектта өйрәнү. Тәржемә мәсьәләләре. Матур әдәбият тәржемәсе. Фразеологик берәмлекләргә татарчадан русчага, русчадан татарчага тәржемә итү үзенчәлекләре.

практическое занятие (6 часа(ов)):

Фразеологик берәмлекләргә татарчадан русчага, русчадан татарчага тәржемә итү үзенчәлекләре. Тәржемә ысулларын билгеләү. Әдәби әсәрләр тәржемәләре буенча мисаллар белән дәлилләү.

Тема 3. Татар һәм рус фразеологизмнарның чагыштырып өйрәнү.

лекционное занятие (6 часа(ов)):

Чагыштырма метод. Чагыштырма типологик метод. Чагыштыру алымнары. Эталон тел мәсьәләсе. Татар һәм рус фразеологизмнарның чагыштырып өйрәнү. Татар һәм рус телләренә чагыштырма типологик характеристикасы. Кардәш булмаган ике телдәге фразеологизмнарның охшаш һәм аермалы яклары. Татар һәм рус фразеологизмнары чагыштырма аспектта өйрәнелгән фәнни хезмәтләргә күзәтү.

практическое занятие (6 часа(ов)):

Соңгы елларда татар һәм рус фразеологизмнары чагыштырма аспектта өйрәнелгән фәнни хезмәтләргә күзәтү ясау.

Тема 4. Татар телен чит тел буларак укытуда татар һәм рус фразеологизмнарның чагыштырып өйрәтү юллары.

лекционное занятие (4 часа(ов)):

Әдәби тәржемәләрдә фразеологизмнарны бер телдән икенче телгә тәржемә итү юлларын, милли үзенчәлекләр. Фразеологизмнарның компонентларында сиволларның кулланылышы. Мәктәптә "Лексикология" бүлегендә фразеологизмнарны өйрәнү барышында татар һәм рус фразеологизмнарнын чагыштыру. Күнегүләр системасы. Терәк схемалар.

практическое занятие (6 часа(ов)):

Мәктәптә "Лексикология" бүлегендә фразеологизмнарны өйрәтү өчен татар һәм рус фразеологизмнарнын чагыштырып табиләалар, терәк схемалар, күнегүләр системасын тәзү.

4.3 Структура и содержание самостоятельной работы дисциплины (модуля)

N	Раздел Дисциплины	Семестр	Неделя семестра	Виды самостоятельной работы студентов	Трудоемкость (в часах)	Формы контроля самостоятельной работы
1.	Тема 1. Татар һәм рус телләренә чагыштырма-типологик характеристика бирүнең фәнни нигезләре.	10		подготовка к устному опросу	12	Устный опрос
2.	Тема 2. Чагыштырма фразеологиянең чагыштырма тел белеме белән бәйләнеше. Тәржемә мәсьәләләре.	10		подготовка к устному опросу	20	Устный опрос
3.	Тема 3. Татар һәм рус фразеологизмнарнын чагыштырып өйрәнү.	10		подготовка к письменной работе	20	Письменная работа
4.	Тема 4. Татар телен чит тел буларак укытуда татар һәм рус фразеологизмнарнын чагыштырып өйрәтү юллары.	10		подготовка к реферату	20	Реферат
	Итого				72	

5. Образовательные технологии, включая интерактивные формы обучения

Вузовское освоение курса 'Сопоставительная фразеология' предполагает использование как традиционных, так и инновационных образовательных технологий, а также настоятельно требует рационального их сочетания.

Традиционные образовательные технологии подразумевают использование в учебном процессе таких методов работ, как лекция, практическое занятия и др.

При проведении занятий планируется использование активных и интерактивных форм занятий (проектных методик, мозгового штурма, коммуникативного тренинга, иных форм) в сочетании с внеаудиторной работой.

6. Оценочные средства для текущего контроля успеваемости, промежуточной аттестации по итогам освоения дисциплины и учебно-методическое обеспечение самостоятельной работы студентов

Тема 1. Татар һәм рус телләренә чагыштырма-типологик характеристика бирүнең фәнни нигезләре.

Устный опрос , примерные вопросы:

1.Телләренә чагыштырып өйрәнүнең әһәмияте нәрсәдә? 2."Тип", "типология" терминнары нәрсәгә аңлата? 3.Нәрсә ул лингвистик типология? 4.Нәрсә ул лингводидактик типология? 5.Нәрсә ул эталон тел? 6.Нәрсә ул универсалиялар? 7.Татар һәм рус телләрен чагыштырып өйрәтүгә нигезләнүгә хезмәтләргә күзәтү ясарга. 8. Соңгы елларда фразеологизмнарны чагыштырма аспектта өйрәнүгә багышланган нинди хезмәтләр язылды? 9. Фразеологизмнар татарчадан русчага, русчадан татарчага нинди ысуллар белән тәржемә ителә? 10. Фразеологизмнарны чагыштырып өйрәнүнең татар телен чит тел буларак өйрәтүдә нинди әһәмияте бар?

Тема 2. Чагыштырма фразеологиянең чагыштырма тел белеме белән бәйләнеше. Тәржемә мәсьәләләре.

Устный опрос , примерные вопросы:

1.Нәрсә ул чагыштырма метод?. 2.Нәрсә ул чагыштырма-типологик метод? 3.Татар һәм рус телләрен чагыштырма-типологик аспектта өйрәнүгә мәгърифәтче галимнәрнең нинди хезмәтләре билгеле? 4.Телләренә чагыштырып өйрәнү тарихында Каюм Насыри эшчәнлегенә нәрсәдән гыйбарәт? 5.Татар һәм рус телләрен чагыштырып өйрәнүгә нигезләнүгә соңгы елларда чыккан нинди хезмәтләр бар? 7. Фразеологизмнар татарчадан русчага, русчадан татарчага нинди ысуллар белән тәржемә итәргә мөмкин? 8.Чагыштырыла торган ике тел фразеологизмнарының охшаш яклары нинди? 9.Чагыштырыла торган ике тел фразеологизмнарының аермалы яклары нинди? 10.Татар һәм рус фразеологизмнарын нинди юллар белән тәржемәгә бүлсәң мөмкин?

Тема 3. Татар һәм рус фразеологизмнарын чагыштырып өйрәнү.

Письменная работа , примерные вопросы:

1.Татар һәм рус телләрен чагыштырма-типологик аспектта өйрәнүгә мәгърифәтче галимнәр хезмәтләренә күзәтү ясарга. 2.Татар язучыларының русчага тәржемә ителгән әсәрләреннән фразеологик берәмлекләрен тәржемә варианты белән язып алырга. 3.Рус язучыларының татарчага тәржемә ителгән әсәрләреннән фразеологик берәмлекләрен тәржемә варианты белән язып алырга. 4.Татар язучыларының русчага тәржемә ителгән әсәрләрендә фразеологизмнарны тәржемә итү ысулларын билгеләргә. Мисаллар белән дәлилләргә. 5.Рус язучыларының татарчага тәржемә ителгән әсәрләрендә фразеологизмнарны тәржемә итү ысулларын билгеләргә. Мисаллар белән дәлилләргә. 6.Татар телен чит тел буларак укуда фразеологизмнарны өйрәтү буенча күнегүләр системасын төзсәң. 7.Татар һәм рус фразеологизмнарын чагыштырып өйрәтү буенча терәк схемалар төзсәң. 8. Татар рус фразеологизмнары чагыштырма аспектта өйрәнелгән фәнни хезмәтләргә кыскача күзәтү ясарга (1980-2015нче еллар) 9. "Лексикология" бүлегендә фразеологизмнарны өйрәткәндә куллану өчен чагыштырма таблицаларның презентациясен ясарга. 10. Ике тел фразеологизмнарын чагыштырып өйрәтү өчен уеннар төзсәң, шартларын билгеләргә, күрсәтмәләргә ясарга.

Тема 4. Татар телен чит тел буларак укуда татар һәм рус фразеологизмнарын чагыштырып өйрәтү юллары.

Реферат , примерные вопросы:

1.Төрле системага керә торган телләренә чагыштырма типологик тикшерү. 2.Телләренә чагыштырып өйрәнүдә мәгърифәтчеләр эшчәнлегенә. 3.Телләренә чагыштырып өйрәнү тарихында Каюм Насыри эшчәнлегенә. 4.Татар һәм рус фразеологизмнарын компонентлары берсүз дәрәжәсенә буенча төркемләү. 5.Татар һәм рус фразеологизмнарының мәгънә ягыннан төркемнәре. 6.Татар һәм рус фразеологизмнарының синтаксик структурасы. 7.Татар һәм рус фразеологизмнарының вариантлылыгы. 8.Антоним һәм синоним фразеологизмнар. 9. Ике тел фразеологик сүзлекләрен анализларга. 10.Татар һәм рус фразеологизмнарының милли-мәдәни үзенчәлекләре (матур әдәбият тәржемәсе мисалында).

Итоговая форма контроля

зачет (в 10 семестре)

Примерные вопросы к зачету:

- 1.Телләрне чагыштырып өйрәнүнең әһәмияте.
- 2.Фразеологизмнарны чагыштырып өйрәнүнең татар телен чит тел буларак өйрәтүдә әһәмияте.
- 3..Татар һәм рус телләренә чагыштырма типологик характеристика.
- 4.Лингвистик типология. Лингводидактик типология.
- 5.Татар һәм рус телләрен чагыштырма-типологик аспектта өйрәнгән мәгърифәтче галимнәр хезмәтләре.
- 6.Телләрне чагыштырып өйрәнү тарихында Каюм Насыри эшчәнлеге
- 7.Татар һәм рус телләрен чагыштырып өйрәтүгә нигезләнгән хезмәтләр.
8. Соңгы елларда фразеологизмнарны чагыштырма аспектта өйрәнүгә багышланган язылган хезмәтләр.
9. Фразеологизмнар татарчадан русчага, русчадан татарчага тәржемә итү ысуллары.
- 10.Татар һәм рус фразеологизмнарны чагыштырып өйрәтүдә нинди терек схемалар кулланырга мөмкин?
- 11.Чагыштырыла торган ике тел фразеологизмнарының охшаш яклары.
- 12.Чагыштырыла торган ике тел фразеологизмнарының аермалы яклары.
13. Татар телен чит тел буларак укутуда фразеологизмнарны өйрәнгәндә куллану өчен күнегүләр системасы.
- 14.Төрле системага керә торган телләрне чагыштырма типологик тикшерү.
- 15.Татар һәм рус фразеологизмнарның компонентлары берешү дәрәжәсе буенча төркемләү.
- 16.Татар һәм рус фразеологизмнарының мәгънә ягыннан төркемнәре.
- 17.Татар һәм рус фразеологизмнарының синтаксик структурасы.
- 18.Татар һәм рус фразеологизмнарының вариантлылыгы.
- 19.Антоним һәм синоним фразеологизмнар.
20. Ике тел фразеологик сүзлекләре.Аларны тасвирлау..
- 21.Татар һәм рус фразеологизмнарының милли-мәдәни үзенчәлекләре (матур әдәбият тәржемәсе мисалында).
- 22.Татар язучыларының русчага тәржемә ителгән әсәрләрендә фразеологизмнарны тәржемә итү ысулларын билгеләргә. Мисаллар белән дәлилләргә.
- 23.Рус язучыларының татарчага тәржемә ителгән әсәрләрендә фразеологизмнарны тәржемә итү ысулларын билгеләргә. Мисаллар белән дәлилләргә.
- 24.Татар телен чит тел буларак укутуда фразеологизмнарны өйрәтү буенча күнегүләр системасы.
- 25.Татар һәм рус фразеологизмнарның чагыштырып өйрәтү буенча терек схемалар.
26. Татар рус фразеологизмнарны чагыштырма аспектта өйрәнелгән фәнни хезмәтләргә кыскача күзәтү (1980-2015нче еллар)
27. "Лексикология" бүлегендә фразеологизмнарны өйрәткәндә куллану өчен чагыштырма таблицалар.
28. Ике тел фразеологизмнарның чагыштырып өйрәтү өчен уеннар, шартлары, күрсәтмәләргә.

7.1. Основная литература:

- 1.Мөхиярова Р.Х. XX гасыр ахыры - XXI гасыр башы татар әдәби теле лексикасы. - Казан: Татар.кит.нәшр., 2009. - 183 б. [19 экз.]
- 2.Хабибуллина А.З. Сопоставительное изучение произведений устного народного творчества:Конспект лекций/ А.З.Хабибуллина; Казан.федер.ун-т. - Казань, 2013.
URL:https://dspace.kpfu.ru/xmlui/bitstream/handle/net/21643/10_154_kl-000583.pdf?sequence=1&isAllowed
- 3.Харисов Ф.Ф. Татар теле:чит телле аудиториядә : Югары уку йортлары өчен уку әсбабы.Ике кискәктә.Беренче кискәк. - Казан : Мәгариф, 2009. - 231 б. - 145-00.- [21экз.]

4. Юсупова З.Ф. Учет особенностей родного языка учащихся при обучении русскому языку как неродному: учеб.-метод. пособие / каф. совр. рус. яз. и метод. препод. Казан. (Приволж.) федер. ун-та; З.Ф. Юсупова. - Казань: Казан. ун-т, 2013. - 60 с. - URL: http://dspace.kpfu.ru/xmlui/bitstream/handle/net/27389/10-IFMK_001147.pdf?sequence=1&isAllowed=y
5. Юсупов А.Ф. Стилистика и культура речи: Конспект лекций. Казан. федеральн. ун-т. - Казань, 2014. - URL: https://dspace.kpfu.ru/xmlui/bitstream/handle/net/21760/10_163_kl-000627.pdf?sequence=1&isAllowed=y

7.2. Дополнительная литература:

1. Эхмәтъянов Р.Г. Татар терминологиясенә тарихи чыганаclarы. - Казан: Татар. кит. нәшр., 2003. - 174 б. [20 экз.]
2. Байрамова Л.К. Учебный тематический русско-татарский фразеологический словарь. - Казань: Татарское кн. изд-во, 1991. - 158 с.- [10 экз.]
3. Закирова О.В. Функционирование существительных жених и кияу в поговорках русского и татарского языков //Русский язык и литература в тюркоязычном мире: современные концепции и технологии: Материалы Международной научно-практической конференции (Казань, 4-6 октября 2016 г.). Казань, 2016. - С.152-153.- URL: http://dspace.kpfu.ru/xmlui/bitstream/handle/net/108166/ryilvtm2016_152_153.pdf?sequence=-1&isAllowed=y
4. Зәйнуллин Ж.Г. Шәрәк алынмалары сүзлегә. - Казан: Мәгариф, 1994. - 143 б.-[40 экз.]
5. Русско-татарский словарь / Ф.А. Ганиев, Ф.Ф. Гаффарова. - Казань: Татар. кн. изд-во, 2001. - 207 с.-[42 экз.]
6. Сафиуллина Ф.С., Зәкиев М.З. Хәзергә татар әдәби теле: Югары һәм урта уку йортлары өчен дәреслек. - Казан; Мәгариф, 2002- 407 б.- [100 экз.]

7.3. Интернет-ресурсы:

- Габдулхакова И.М., Шарыпова Н.Х. Сопоставительное исследование фразеологических единиц русского и татарского языков - <http://www.gramota.net/materials/2/2018/10-1/16.html>
- Закирьянов К. З. Сопоставительное исследование разноструктурных языков: лингвометодический аспект - http://libartrus.com/arch/files/2015/3/06_150146_Zakiryanov_v3.pdf
- Камаева Р.Б. Вариантность фразеологических единиц в современной татарской прозе - http://scjournal.ru/articles/issn_1997-2911_2016_6-3_29.pdf
- Сафиуллина Ф.С. Татар теленә лексикологиясе - <http://old.kpfu.ru/>
- Татарча сүзлекләре - <https://tt.wikipedia.org/>

8. Материально-техническое обеспечение дисциплины(модуля)

Освоение дисциплины "Сопоставительная фразеология" предполагает использование следующего материально-технического обеспечения:

Мультимедийная аудитория, вместимостью более 60 человек. Мультимедийная аудитория состоит из интегрированных инженерных систем с единой системой управления, оснащенная современными средствами воспроизведения и визуализации любой видео и аудио информации, получения и передачи электронных документов. Типовая комплектация мультимедийной аудитории состоит из: мультимедийного проектора, автоматизированного проекционного экрана, акустической системы, а также интерактивной трибуны преподавателя, включающей тач-скрин монитор с диагональю не менее 22 дюймов, персональный компьютер (с техническими характеристиками не ниже Intel Core i3-2100, DDR3 4096Mb, 500Gb), конференц-микрофон, беспроводной микрофон, блок управления оборудованием, интерфейсы подключения: USB, audio, HDMI. Интерактивная трибуна преподавателя является ключевым элементом управления, объединяющим все устройства в единую систему, и служит полноценным рабочим местом преподавателя. Преподаватель имеет возможность легко управлять всей системой, не отходя от трибуны, что позволяет проводить лекции, практические занятия, презентации, вебинары, конференции и другие виды аудиторной нагрузки обучающихся в удобной и доступной для них форме с применением современных интерактивных средств обучения, в том числе с использованием в процессе обучения всех корпоративных ресурсов. Мультимедийная аудитория также оснащена широкополосным доступом в сеть интернет. Компьютерное оборудование имеет соответствующее лицензионное программное обеспечение.

Учебно-методическая литература для данной дисциплины имеется в наличии в электронно-библиотечной системе "ZNANIUM.COM", доступ к которой предоставлен студентам. ЭБС "ZNANIUM.COM" содержит произведения крупнейших российских учёных, руководителей государственных органов, преподавателей ведущих вузов страны, высококвалифицированных специалистов в различных сферах бизнеса. Фонд библиотеки сформирован с учетом всех изменений образовательных стандартов и включает учебники, учебные пособия, УМК, монографии, авторефераты, диссертации, энциклопедии, словари и справочники, законодательно-нормативные документы, специальные периодические издания и издания, выпускаемые издательствами вузов. В настоящее время ЭБС ZNANIUM.COM соответствует всем требованиям федеральных государственных образовательных стандартов высшего профессионального образования (ФГОС ВПО) нового поколения.

Учебно-методическая литература для данной дисциплины имеется в наличии в электронно-библиотечной системе Издательства "Лань", доступ к которой предоставлен студентам. ЭБС Издательства "Лань" включает в себя электронные версии книг издательства "Лань" и других ведущих издательств учебной литературы, а также электронные версии периодических изданий по естественным, техническим и гуманитарным наукам. ЭБС Издательства "Лань" обеспечивает доступ к научной, учебной литературе и научным периодическим изданиям по максимальному количеству профильных направлений с соблюдением всех авторских и смежных прав.

Освоение дисциплины "Сопоставительная фразеология" предполагает использование следующего материально-технического обеспечения:

Мультимедийная аудитория, вместимостью более 20 человек. Мультимедийная аудитория состоит из интегрированных инженерных систем с единой системой управления, оснащенная современными средствами воспроизведения и визуализации любой видео и аудио информации, получения и передачи электронных документов. Типовая комплектация мультимедийной аудитории состоит из: мультимедийного проектора, автоматизированного проекционного экрана, акустической системы, а также интерактивной трибуны преподавателя, включающей тач-скрин монитор с диагональю не менее 22 дюймов, персональный компьютер (с техническими характеристиками не ниже Intel Core i3-2100, DDR3 4096Mb, 500Gb), конференц-микрофон, беспроводной микрофон, блок управления оборудованием, интерфейсы подключения: USB, audio, HDMI. Интерактивная трибуна преподавателя является ключевым элементом управления, объединяющим все устройства в единую систему, и служит полноценным рабочим местом преподавателя. Преподаватель имеет возможность легко управлять всей системой, не отходя от трибуны, что позволяет проводить лекции, практические занятия, презентации, вебинары, конференции и другие виды аудиторной нагрузки обучающихся в удобной и доступной для них форме с применением современных интерактивных средств обучения, в том числе с использованием в процессе обучения всех корпоративных ресурсов. Мультимедийная аудитория также оснащена широкополосным доступом в сеть интернет. Компьютерное оборудование имеет соответствующее лицензионное программное обеспечение.

Программа составлена в соответствии с требованиями ФГОС ВПО и учебным планом по направлению 44.03.05 "Педагогическое образование (с двумя профилями подготовки)" и профилю подготовки Родной язык и литература, иностранный язык .

Автор(ы):

Камаева Р.Б. _____

"__" _____ 201__ г.

Рецензент(ы):

Галлямов Ф.Г. _____

"__" _____ 201__ г.